

S. Sayısı : 78

İzmir Milletvekilleri Şevket Adalan ve Halit Onaran'ın, Bina Vergisi Kanununun 34 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve İçişleri, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/92)

29 . XII . 1945

Yüksek Başkanlığa

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununun 34 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında hazırladığımız kanun teklifini gerekçesiyle birlikte bağlı olarak sunuyoruz. Gereken işlemin yapılmasına müsaadelerini saygı ile dileriz.

İzmir
Ş. Adalan

İzmir
H. Onaran

Gerekçe

1837 numaralı kanun gereğince alınmakta olan bina vergisi, tahrir usuliyile bulunan irat üzerine müesses bir vergi olup kanunun muhtelif maddeleriyle kabul edilmiş bulunan hükümlere göre bu usul 10 senede bir tekrarı mecburi olan genel tahrirle bir şehir, kasaba veya köyün tamamında veya bir mahallesinde veya meydan veyahut sokağındaki binaların genel tahrirde takdir edilip kesinleşen iratlarına göre herhangi bir sebeple yüzde onbeş nispetinde artma veya eksiltme vukuu halinde mükelleflerden bir veya bir kaçının veya özel memurlarının istemleri üzerine kanunda gösterilen makam ve mercilerin karar ve mezuniyetiyle ve yine aynı sebeplerle veyahut binaların yapılış ve kullanım tarzında husule gelecek değişiklikler yüzünden herhangi bir mükellefin kendi binaları hakkındaki istemleri dolayısıyla mevzii veya ferdi mahiyette olarak tadilat yapılmak suretiyle uygulanmaktadır.

Genel tahrir yapılan yerlerde, mükellefiyetin başlangıcı, binaların tahrir ve iratlarının tahmini ile itiraz incelemelerinin bitirildiği tarihten sonraki, mevzii ve ferdi tadillerde ise tadilin istenildiği tarihin rastladığı bütçe yılından sonra gelen yıldır.

Kanunun 34 ncü maddesinde, ferdi tadilat istemlerinin en çok üç ve semte tadil istemlerinin en çok altı ay içinde tadilat komisyonları tarafından sonuçlandırılmasının mecburi olduğuna dair bir hüküm mevcut olup şehir ve kasabaların bütününe ilgilendiren tadilatın bu kayıtlara bağlı olmadığı madde metninde ayrıca tasrih edilmiş bulunmaktadır.

Şehir ve kasabaların bütününe ilgilendiren tadil işlemlerinin birçok sebeplerle bazı yerlerde tadilin istenildiği yılda bitirilmediği gibi tadil suretiyle bulunan iratların vergiye matrah olabilmesi için yapılması gereken itiraz incelemelerinin bu süreden daha çok sonra ve hatta 4 - 5 yıl içinde ancak bitirilebildiği ve bu durumda yeni iratlar üzerinden tahakkuk ettirilecek vergi ile - tadil işlemlerinin vaktinde bitirilmemesinden ötürü - binaların evvelce kayıtlı iratlarına göre tahakkuk eden vergileri arasındaki farkın, kanuna göre mükellefiyet başlangıcı olan tadil istemlerinin yapıldığı bütçe yılından sonra gelen yıla irca edilmek suretiyle fazlası mükelleflerden tahsil edilmekte ve noksanı kendilerine geri verilmektedir.

Bu hal hesaplarda birçok karışıklık meydana getirdiği gibi bilhassa tahrir iratlarının % 15 nispetinde artması yüzünden özel idare memurlarının istemleri üzerine yapılan mevzii tadillerde, yeniden takdir edilen iratların evvelce kayıtlı iratlardan daha fazla bulunması sebebiyle aradaki matrah far-

kına ait vergilerin 4 - 5 seneliğinin birden mükelleflerden istenilmesi ve hemen ödenmesi gereken bu paraların tahsili hususunda kovuşturmalarda bulunulması mükelleflerin malî durumlarını tazyik ettiği görülmektedir.

Bu itibarla Özel İdarece istenilen mevzii tadil işlemlerinin herhangi bir sebeple uzun bir müddet bitirilememesi yüzünden mükellefleri birkaç senelik vergi farklarını birden ödemek mecburiyetinde bırakmak her vechile doğru olamayacağından kanunun 34 ncü maddesine bir fıkra eklenmek suretiyle yalnız Özel İdare varidat memurlarının istemleri üzerine yapılacak mevzii tadillere maksur olmak üzere bu tadil neticesinde bulunacak iratların itiraz incelemelerinin bitirildiği bütçe yılından sonraki yıldan başlayarak vergiyé matrah tutulması esasının konulması düşünülmüş ve bu maksatla ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Bundan başka tasarının kanuniyet kesbetmesi halinde kanunun yayımı tarihinden önce yapılmış olan bu gibi mevzii tadiller dolayısıyla itiraz incelemeleri tadilin istenildiği bütçe yılından sonraki yıllarda bitirilen yerlerde, mükellefleri birkaç yıllık vergi farklarını birden ödemek mecburiyetinden kurtarabilmek ve bu suretle kendilerine ödeme imkânları sağlanmak için tadil suretiyle bulunan iratların eski iratlardan fazla olan kısımlarına ait vergi farklarının 1945 bütçe yılından başlayarak ilişkin oldukları yıllar sayısınca gelecek yıllara bölünmek ve bu yılların vergilerine eklenmek suretiyle eşit taksitlerle tahsil edilmesi hakkında geçici bir madde ile ayrıca hüküm konulmuştur.

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 2/92

Karar No. 12

25 . I . 1946

Yüksek Başkanlığa

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununun 34 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında İzmir Milletvekilleri Şevket Adalan ve Halit Onaran tarafından Yüksek Başkanlığa teklif edilen ve Komisyonumuza havale buyurulan kanun tasarısı teklif sahiplerinden Şevket Adalan'la İçişleri Bakanlığı temsileisi hazır oldukları halde incelendi.

Tasarının, Bina Vergisi Kanununun sözü geçen maddesi gereğince yapılacak tadillerde mükellefiyet başlangıcı, tadil isteminin rastladığı yıldan sonraki yıl olup tadil işlemleri vaktinde bitirilmese dahi yeni iratlar üzerinden alınacak vergiler, bu yıldan itibaren alınmakta ve bu yüzden bazı yerlerde birkaç senelik vergi farkının birden istenilmesi mükelleflerin mali durumlarını tazyik eylemekte olduğundan bu durumu önlemek için kanunun bu husustaki hükümleri baki kalmak şartıyla yalnız özel idare varidat memurlarının istemleri üzerine yapılacak tadillerde yeni iratların tadil işlemleriyle

itiraz incelemelerinin bitirildiği yılı kovalayan yıldan başlayarak vergiyé matrah tutulması maksadını istihdaf eylediği anlaşılmış ve teklif sahibinin bu hususta Komisyonumuzda yapmış olduğu açıklamalar vârit görüldüğünden teklif esas itibarıyla kabul edilmiştir.

Ancak kanunun 34 ncü maddesi, ferdi tadil istemlerinin tadilât komisyonlarımızca 3 ve semt tadil istemlerinin altı ay içinde neticelendirilmesi mecburiyetini koyduğu halde şehir ve kasabaların bütününe ilgilendiren tadilleri; bu kayıt dışında bırakmış olduğundan aynı mecburiyet bunlara da teşmil edildiği takdirde bu yerlere ait tadil istemlerinin de vaktinde bitirilerek tatbikatta görülen gecikmelerin önlenmiş bulunacağı, bununla beraber yalnız özel idare varidat memurlarının istemleri üzerine yapılan ve istenildiği yıldan sonraki yıl içinde dahi tadil işlemleri ve itiraz incelemeleri bitirilemeyen yerlerde yeni iratların bu incelemelerin bitirildiği yılı kovalayan yıldan başlayarak vergiyé mat-

rah tutulmasının muvafık olacağı düşünölmüş ve birinci madde bu esasa göre 34 ncü maddenin değıştirilmesi suretiyle yeniden yazılmıştır.

Geçici maddeye gelince: Bu madde tasarısının kanuniyet kesbederek yürürlüğe girmesinden önce özel idare varidat memurlarının istemleri üzerine yapılan ve tadil ve itiraz işlemleri tadili istenildiği bütçe yılından sonraki yıllarda bitirilen yerlerde tadil suretiyle bulunan iratların, eski iratlardan fazla olan kısımlarına ait vergi farklarının tahsil sürelerinin uzatılması suretiyle mükelleflere ödenen imkân ve kolaylığı sağlıacağı ve kanunun 34 ncü maddesinde yapılan değışiklik dolayısıyla bu şekilde geçici bir hüküm kabulünün hakkaniyet ve muadelete uygun olacağı cihetle bu madde teklif veçhile aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna verilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Komisyonu

Başkanı	Başkanvekili	Sözcü
Tekirdağ	Çoruh	Bolu
<i>C. Uybadın</i>	<i>Atif Tüzün</i>	<i>H. Ş. Adal</i>
Kâtip		
Trabzon	Balıkesir	Balıkesir
<i>S. Abanozoğlu</i>	<i>F. Tiridoğlu</i>	<i>S. Uzak</i>
Bitlis	Elâzığ	Erzurum
<i>M. Ertan</i>	<i>İ. Yalçın</i>	<i>N. Elgün</i>
Gaziantep	Giresun	Gümüşane
<i>Dr. A. Melek</i>	<i>Necmi Osten</i>	<i>R. Güreli</i>
Kayseri	Konya	Maraş
<i>A. H. Kalaç</i>	<i>Ş. Ergun</i>	<i>R. Kaplan</i>
	Tokad	
	<i>A. Galip Pekel</i>	

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 2/92

Karar No. 19

28 . I . 1946

Yüksek Başkanlığa

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununun 34 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında İzmir Milletvekilleri Şevket Adalan ve Halid Onaran tarafından Yüksek Başkanlığa teklif edilen ve Komisyonumuza havale buyurulan kanun tasarısı ile gerekçesi ve İçişleri Komisyonu raporu teklif sahiplerinden Şevket Adalan'la İçişleri Bakanlığı temsileisi hazır olduğu halde incelendi.

Gerekçede belirtilen sebepler ve teklif sahibi tarafından yapılan açıklamalar Komisyonumuza da yerinde görölmüş ve tasarı İçişleri Komisyonunun değıştirishi veçhile kabul edilmiş ve yalnız vuzuh temini bakımından maddelerin yazılış şekli üzerinde değışiklik yapılmıştır.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Ko. Baş.	Sözcü	Kâtip
İstanbul	İzmir	Ankara
<i>A. Bayındır</i>	<i>Ş. Adalan</i>	<i>M. Aksoley</i>
Afyon K.		Afyon K.
<i>İ. H. Baltacıoğlu</i>		<i>S. Yurdkoru</i>
Antalya	Kastamonu	Kayseri
<i>Dr. G. Kahraman</i>	<i>H. Çelen</i>	<i>Ö. Taşcıoğlu</i>
Malatya	Malatya	İzmir
<i>N. Baydar</i>	<i>M. N. Zabcı</i>	<i>S. Dikmen</i>
Siird	Tokad	
<i>S. Tuncay</i>	<i>C. Kovalı</i>	

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 2/92

Karar No. 55

1 . 2 . 1946

Yüksek Başkanlığa

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununun 34 nêü maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında İzmir Milletvekilleri Şevket Adalan ve Halit Onaran taraflarından yapılan kanun teklifi, İçişleri ve Maliye Komisyonlarının raporlarıyla birlikte Komisyonumuza tevdi olunmakla teklif sahipleri ve Maliye ve İçişleri Bakanlıklarının temsilcileri hazır oldukları halde görüşüldü.

Bina Vergisi Kanununun koymuş olduğu genel esasa göre, tadil istemleri üzerine kararlaşan yeni iratlar tadil istemi ister ferdî, isterse mevzii olsun, istemin yapıldığı yılı kovarıyan yıldan başlayarak vergiye matrah tutulmaktadır. Halbuki şehir ve kasabaların bütün binalarına ilişkin iratların tadil edilmesi halinde bu işlem kısa bir zaman içinde bitirilememekte ve neticede artan iratlar üzerinden alınacak vergi farklarının birkaç yıllığımm birden tahsili zarureti husule gelmektedir.

Kanun teklifi, mükellefler için zor bir durum yaratan bu vaziyeti ortadan kaldırmak amacını gütmekte olmasına göre Komisyonumuzca yerinde görülmüş ve Maliye Komisyonunca hazırlanmış olan metin konuşmaya esas tutulmuştur.

Konuşmalar sonunda, şehir ve kasabaların tamamına ilişkin olan tadiller için cârî kanunda hiçbir müddet gösterilmediği halde, İçişleri ve Maliye Komisyonlarınca bu işlemlerin de bir meydan veya caddedeki binalara ait ve iratların tadil-

leri gibi altı aylık bir müddetle kayıtlandırıldığı görülmüş ve halbuki bu müddet içinde mezkûr işlemlerin bitirileceği anlaşılmiş olduğundan şehir ve kasabaların bütün binalarına ait iratların tadili işlemi için bir yıllık müddet konulması muvafık görülerek Maliye Komisyonunun birinci maddesi bu değişiklikle kabul edilmiştir.

Gerekçede belirtilen sebepler ve teklif sahipleri tarafından yapılan açıklamalara göre yerinde görülen Maliye Komisyonunun geçici maddesi de aynıyle kabul edilmiştir.

Kamutayın onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Kastamonu	Edirne	Tokad
T. Coşkan	M. N. Gündüzalp	H. N. Keşmir
Kâtip		
İstanbul	Aydın	Bolu
F. Öymen	R. Alpman	Dr. Z. Ülgen
Burdur	Çanakkale	Eskişehir
Ş. Engineri	S. T. Arsal	Yavuz Abadan
Giresun	Giresun	İsparta
M. Akkaya	Ayet Sayar	M. Karaağaç
İstanbul	İzmir	Kayseri
İ. H. Ülkmen	M. Birsal	F. Baysal
Kütahya	Manisa	Mardin
H. Pekcan	F. Kurdoğlu	R. Erten
Rize		Samsun
T. B. Balta		M. A. Yörüker

İZMİR MİLLETVEKİLLERİ ŞEVKET ADA- LAN VE HALİT ONARAN'IN TEKLİFİ

1837 numaralı Bina Vergisi Kanununun 34 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 1837 numaralı Bina Vergisi Kanununun 34 ncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Ancak 27 nei madde gereğince özel idare varidat memurlarının istemleri üzerine yapılacak tadil işlemleri ve itiraz incelemeleri tadilin istenildiği bütçe yılı içinde bitirilemezse tadil suretiyle bulunan iratlar, itiraz incelemesinin bitirildiği yıldan sonraki bütçe yılından başlayarak vergiye matrah tutulur.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce özel idare varidat memurlarının istemleri üzerine yapılan ve tadil ve itiraz işlemleri tadilin istenildiği bütçe yılından sonraki yıllarda bitirilen yerlerde, tadil suretiyle bulunan iratların, eski iratlardan fazla olan kısımlarına ait vergi farkları, 1945 bütçe yılından başlayarak ilişkin oldukları yıllar sayısınca gelecek yıllara bölünmek ve bu yılların vergilerine eklenmek suretiyle eşit taksitlerle tahsil olunur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu İçişleri ve Maliye Bakanları yürütür.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1837 sayılı Bina vergisi Kanununun 34 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 1837 sayılı Bina Vergisi Kanununun 34 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 34. — Tadilen tesbit olunan iratlar tadilât istemelerinin müsadif olduğu yılı kovalıyan bütçe yılından başlayarak vergiye matrah tutulur.

Ferdî tadil istemelerinin en çok üç ve diğer tadil istemlerinin en çok altı ay içinde bitirilmesi mecburidir. Tadil istemleri tadil isteminin yapıldığı tarihe ve yukarıdaki maddelere göre bütçe yılı içinde bitirilmemiş bulunursa vergi İtiraz Komisyonu kararına bırakılır. Temyiz, verginin tahsiline mâni değilse de neticede verginin fazla alındığı tahakkuk ederse fazlası nakden veya mahsup suretiyle geri verilir. Noksan alındığı tahakkuk ederse farkı ayrıca tahsil olunur.

Ancak 27 nei madde gereğince özel idare varidat memurlarının istemleri üzerine yapılacak tadil işlemleri ve itiraz incelemeleri tadili istenildiği yılı kovalıyan bütçe yılı içinde bitirilemezse tadil suretiyle bulunan iratlar, itiraz incelemesinin bitirildiği yıldan sonraki bütçe yılından başlayarak vergiye matrah tutulur.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce özel idare varidat memurlarının istemleri üzerine yapılan ve tadil ve itiraz işlemleri tadilin istenildiği bütçe yılından sonraki yıllarda bitirilen yerlerde, tadil suretiyle bulunan iratların, eski iratlardan fazla olan kısımlarına ait vergi farkları, 1945 bütçe yılından başlayarak ilişkin oldukları yıllar sayısınca gelecek yıllara bölünmek ve bu yılların vergilerine eklenmek suretiyle eşit taksitlerle tahsil olunur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu İçişleri ve Maliye Bakanları yürütür.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1837 numaralı Bina Vergisi Kanununun 34 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 1837 numaralı Bina Vergisi Kanununun 34 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 34. — Tadilen tesbit olunan iratlar, tadil isteminin yapıldığı tarihi kovalıyan yıldan başlayarak vergiye matrah tutulur.

Bu iratlar tadil sisteminin yapıldığı yıl içinde itiraz Komisyonu kararına bağlanamadığı veya itirazsız kesinleşmediği takdirde vergi eski iratlar üzerinden tahakkuk ettirilir. Temyiz verginin tahsiline mâni değildir. Ancak kesinleşen irada göre verginin fazla alındığı anlaşılırsa fazlası nakden veya mahsup suretiyle geri verilir. Noksanı ayrıca tahsil olunur.

Ferdî tadil istemlerinin en çok üç ay ve mevzii tadil istemlerinin yetkili mercilerce onandığı tarihten başlayarak en çok altı ay içinde bitirilmesi mecburidir.

Ancak 27 nci madde gereğince özel idare gelir memurlarının istemleri üzerine yapılacak tadil işlemleri ve itiraz incelemeleri tadilin istenildiği yılı kovalıyan yıl içinde bitirilemezse tadil suretiyle bulunan iratlar, itiraz incelemesinin bitirildiği yıldan sonraki yıldan başlayarak vergiye matrah tutulur.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce özel idare memurlarının istemleri üzerine mevzii tadil yapılmasına başlanmış olup ta tadil ve itiraz işlemleri, istem tarihini kovalıyan bütçe yılı sonuna kadar bitirilmemiş olan yerlerde tadilen tesbit olunan iratların eski iratlardan fazla olan kısımlarına ait vergi farklarından henüz tahsil edilmemiş olanları 1945 Bütçe yılından başlayarak ilişkin oldukları yıllar sayısınca eşit taksitlere bölünmek ve gelecek yıllar vergisine eklenmek suretiyle tahsil olunur.

MADDE 2. — İçişleri Komisyonunun ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — İçişleri Komisyonunun üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Bina Vergisi Kanununun 34 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 1837 sayılı Bina Vergisi Kanununun 34 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Tadilen tesbit olunan iratlar, tadil isteminin yapıldığı tarihi kovalıyan yıldan başlayarak vergiye matrah tutulur.

Bu iratlar tadil isteminin yapıldığı yıl içinde itiraz komisyonu kararına bağlanamadığı veya itirazsız kesinleşmediği takdirde vergi eski iratlar üzerinden tahakkuk ettirilir. Temyiz, verginin tahsiline mâni değildir. Ancak kesinleşen irada göre verginin fazla alındığı anlaşılırsa fazlası nakten veya mahsup suretiyle geri verilir. Noksanı ayrıca tahsil olunur.

Ferdî tadil istemlerinin en çok üç ay, mevzii tadil istemlerinin, yetkili mercilerce onandığı tarihten başlayarak; semt tadillerinin, en çok altı ay ve diğerlerinin bir yıl içinde bitirilmesi mecburidir.

Ancak 27 nci madde gereğince özel idare gelir memurlarının istemleri üzerine yapılacak tadil istemleri ve itiraz incelemeleri tadilin istenildiği yılı kovalıyan yıl içinde bitirilemezse tadil suretiyle bulunan iratlar, itiraz incelemesinin bitirildiği yıldan sonraki yıldan başlayarak vergiye matrah tutulur.

GEÇİCİ MADDE — Maliye Komisyonu geçici maddesi aynıyle.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu İçişleri ve Maliye Bakanları yürütür.